

ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΥΠΡΟΥ ΣΤΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗ ΤΩΝ ΚΟΠΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Ἡ Α.Μ. ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου κ. Χρυσόστομος, ἀνταποκρινόμενος σέ πρόσκληση τοῦ Πατριάρχου τῶν Κοπτῶν κ. Shenouda III, προγραμματίσει ἐπίσκεψη στήν Αἴγυπτο γιά τό τρίτο δεκαήμερο τοῦ Ἰουλίου. Πληροφορηθεῖς τό γεγονός τοῦτο ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρος, προσκάλεσε τόν Μακαριώτατο ὅπως μέ τήν εὐκαιρία αὕτη ἐκτελέσει καί τήν εἰρηνική ἐπίσκεψή του στό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας. Ὁ Μακαριώτατος ἀπεδέχθη τήν πρόσκληση καί ἔτσι προγραμματίστηκε τό ταξίδι στήν Αἴγυπτο ἀπό 22 μέχρι 27 Ἰουλίου καί γιά τούς δύο αὐτούς σκοπούς.

Τόν Μακαριώτατο συνόδευσαν ὁ Μητροπολίτης Πάφου κ. Γεώργιος, ὁ Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου κ. Ἱερώνυμος Πυλιώτης καί ὑπηρεσιακοί παράγοντες.

Ὁ Μακαριώτατος καί ἡ συνοδεία του ἔφθασαν στό Κάιρο τό βράδυ τῆς 22ας Ἰουλίου καί κατέλυσαν στόν ξενῶνα τοῦ Ἁγίου Μάρκου πού ἀνήκει στήν Κοπτική Ἐκκλησία. Στό ἀεροδρόμιο τοῦ Καίρου ὑποδέχθηκαν τόν Μακαριώτατο ὁ Πατριάρχης τῶν Κοπτῶν κ. Shenouda, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος καί ὁ Πρέσβης τῆς Κύπρου στήν Αἴγυπτο κ. Π. Εὐτυχίου.

Τή Δευτέρα 23 Ἰουλίου πραγματοποιήθηκε ἡ ἱστορική ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καί τῆς Συνοδείας του στόν Πατριάρχη τῶν Κοπτῶν κ. Shenouda. Χαρακτηρίζεται ὡς ἱστορική, ἡ ἐπίσκεψη αὕτη, γιατί ἔγινε 41 χρόνια μετά τήν ἐπίσκεψη τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ'. Ἡ συνάντηση πραγματο-

ποιήθηκε σέ πολύ φιλικό κλίμα καί σ' αὐτήν τονίστηκε ὁ ρόλος πού διαδραμάτισε ἡ Αἴγυπτος στήν Παλαιά ἀλλά καί στήν Καινή Διαθήκη, ὅταν ὁ Κύριος, ὡς νήπιο, βρῆκε καταφύγιο στήν χώρα τοῦ Νείλου. Ὁ Μακαριώτατος στάθηκε ἰδιαίτερα στό γεγονός ὅτι οἱ δύο Ἐκκλησίες συνδέονται ἀπό τῆς ἰδρύσεώς τους μέ στενότετους δεσμούς, ἀφοῦ θεμελιώθηκαν ἡ μιά ἀπό τόν Ἀπόστολο Βαρνάβα καί ἡ ἄλλη ἀπό τόν Ἀπόστολο

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β'
ἐπισκέπτεται τόν Πατριάρχη τῶν Κοπτῶν Shenouda III.

Μᾶρκο, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μεταξύ τους στενή συγγένεια. Ἡ ἐπίσκεψη ἔκλεισε μέ προσκύνημα στή λάρνακα, ὅπου φυλάσσονται τά λείψανα τοῦ Ἀποστόλου καί Εὐαγγελιστῆ Μάρκου, στόν ὁμώνυμο καθεδρικό ναό τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀκολούθησε ἡ ἐπίσκεψη στήν Ὁρθόδοξη Μονή τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στό Κάιρο, ὅπου ἀνέμενε τόν Μακαριώτατο ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος. Ἀφοῦ ἀρχικά ἐψάλη δοξολογία στό ναό, ἀκολούθησε ξενάγηση στό χώρο, ὅπου, κατά

τήν παράδοση, φυλακίστηκε ό Άγιος Γεώργιος, αλλά καί στά ύπόλοιπα άρχαιολογικά κατάλοιπα τής Μονής. Έψάλη επίσης έπιμνημόσυνη δέηση ύπέρ αναπαύσεως τών ψυχών τών Πατριαρχών Άλεξανδρείας Παρθενίου καί Πέτρου.

Τό απόγευμα τής ίδιας ημέρας έγινε επίσκεψη στό Κοπτικό μοναστήρι τοῦ Άββά Μπισοΐ (Άγίου Παΐσιου), όπου φυλάσσε-

**Ό Άρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β' συναντᾷ
τόν Πατριάρχη Άλεξανδρείας καί πάσης Άφρικῆς Θεόδωρο Β'.**

ται καί τό σκηνωμά του. Η ύποδοχή πού έπιφυλάχθηκε από τούς μοναχούς στόν Μακαριώτατο ἦταν συγκινητική. Κωδωνοκρουσίες, ψαλμωδίες, σεβασμός διάχυτος πρós τό πρόσωπό του καί χαρά άπροσμέτρητη γιά τήν τιμή τής επίσκεψης. Παρόμοιας ύποδοχῆς ἔτυχε καί στά ἄλλα μοναστήρια πού έπισκέφθηκε, αλλά καί σέ ένοριακούς ναούς τής Κοπτικῆς Έκκλησίας στό Κάϊρο.

Τό βράδυ ή Κυπριακή Κοινότητα Καΐρου παρέθεσε δεΐπνο

πρός τιμή τοῦ Μακαριώτατου, σέ ἑλληνικό ἐστιατόριο στό Κάϊρο.

Τήν Τρίτη 24 Ἰουλίου ὁ Μακαριώτατος ἐπισκέφθηκε στό γραφεῖο του τόν Μεγάλο Ἱμάμη τῆς Αἰγύπτου δρα Μωχάμετ Tantawi. Τό κλίμα ἦταν φιλικό καί ὁ Μακαριώτατος, ἀφοῦ τόνισε πώς στήν Κύπρο οὐδέποτε ὑπῆρξε θρησκευτικό πρόβλημα, πρόσφερε στόν οἰκοδεσπότη λεύκωμα φωτογραφιῶν μέ μου-

*Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β',
συνοδευόμενος ἀπό τόν Πατριάρχη Ἀλεξανδρείας Θεόδωρο Β',
ἐπισκέπτεται τή Μονή Ἀγ. Γεωργίου Καίρου.*

σουλμανικούς χώρους λατρείας στήν Κύπρο, οἱ ὁποῖοι διατηροῦνται σέ ἄριστη κατάσταση, σέ ἀντίθεση μέ τούς δικούς μας χώρους λατρείας, στίς κατεχόμενες ἀπό τά τουρκικά στρατεύματα περιοχές, οἱ ὁποῖοι εἶναι λεηλατημένοι, φθείρονται συνεχῶς, ἐνῶ κάποιοι ἄρχισαν νά καταρρέουν.

Γιά νά μή συμβεῖ τό τελευταῖο, ὁ Μακαριώτατος ζήτησε τή βοήθεια τοῦ Μεγάλου Ἱμάμη. Ζήτησε, ἐπίσης, ἀπό αὐτόν ὅπως σέ ὅσα ἰσλαμικά συνέδρια συμμετέχει, ὑποστηρίζει τήν ἀλήθεια, ὅπως ἐξέθηκε σ' αὐτόν μέ ἀδιάσειστα τεκμήρια.

Ὁ Μέγας Ἰμάμης ἀπάντησε πῶς θά προσπαθήσει γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εἰρήνη στὴν Κύπρο, ὑποσχόμενος πῶς θά μεταφέρει παντοῦ τὸ μήνυμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ θά τὸ ὑποστηρίζει μέ ὅλες του τίς δυνάμεις.

Τό βράδυ ὁ Πρέσβης τῆς Κύπρου στὴν Αἴγυπτο κ. Πέτρος Εὐτυχίου, ὁ ὁποῖος συνοδευσε τὴν ἀποστολὴ σέ ὅλες τίς ἐπίσημες ἐπισκέψεις της, παρέθεσε δεῖπνο στὴν οἰκία του πρὸς

**Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β',
συνοδευόμενος ἀπὸ τὸν Κόπτη Ἐπίσκοπο Botros,
ἐπισκέπτεται τὸ Μεγάλο Ἰμάμη τῆς Αἰγύπτου Μωχάμετ Tantawi.**

τιμὴν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τῆς Συνοδείας του, στό ὁποῖο παρευρέθηκαν ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Θεόδωρος, ὁ Κόπτης Πατριάρχης κ. Shenouda, ὁ Πρέσβης τῆς Ἑλλάδας στό Κάιρο καὶ μέλη τῆς ἐλληνικῆς παροικίας.

Ἡ Τετάρτη, 25 Ἰουλίου, ἀφιερώθηκε σέ ἐπίσκεψη σέ δύο φημισμένα κοπτικά μοναστήρια, αὐτό τοῦ Ἀγίου Ἀντωνίου ποὺ εἶναι τὸ ἀρχαιότερο μοναστήρι τῆς Χριστιανοσύνης καὶ αὐτό

τοῦ ἀσκητῆ Ἁγίου Παύλου τοῦ Θηβαίου. Καί τά δύο βρίσκονται κοντά στήν Ἐρυθρά θάλασσα. Ἡ ὑποδοχή πού ἐπιφυλάχθηκε στόν Μακαριώτατο ἦταν συγκινητική.

Ἀργά τό ἀπόγευμα, ὁ Μακαριώτατος προσφώνησε τήν ἐβδομαδιαία σύναξη πιστῶν τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας, κάπου 7.000, στόν καθεδρικό ναό τοῦ Ἁγίου Μάρκου, στό Κάιρο, ὅπου ἔτυχε θερμότητος ὑποδοχῆς ἀπό τό πλῆθος.

*Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β',
ἐπισκέπτεται τή Μονή τοῦ Ἁγίου Ἀντωνίου τῶν Κοπτῶν.*

Τό πρωῒνό τῆς Πέμπτης, 26 Ἰουλίου, ἀναλώθηκε στήν ἐπίσκεψη τῶν ἱερῶν ναῶν τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου καί τῆς Παναγίας τοῦ Ζεϊτούν στό Κάιρο. Τό μεσημέρι δεξιώθηκε τήν ἀποστολή ὁ Γενικός Γραμματέας τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς κ. Γεώργιος Σάλεχ.

Τό ἀπόγευμα ἔγινε καί ἡ προγραμματισμένη ἐπίσκεψη στόν Πρόεδρο τῆς Αἰγύπτου κ. Χόσνι Μουμπάρακ, τοῦ ὁποῖου οἱ θέσεις στό Κυπριακό ἦταν ξεκάθαρες: Ἀποχώρηση Τουρκικῶν στρατευμάτων καί ἐποίκων, σωστή λύση τοῦ Κυπριακοῦ μέ ἐφαρμογή τῶν ψηφισμάτων τῶν Ἠνωμένων Ἐθνῶν καί σεβα-

σμός στην κυριαρχία καί ανεξαρτησία τῆς Κύπρου.

Κατά τή διάρκεια τῆς ἀναμονῆς μας στό Προεδρικό Μέγαρο ἐπισκέφθηκε τόν Μακαριώτατο ὁ Ὑπουργός Ἐξωτερικῶν τῆς Αἰγύπτου, ὁ ὁποῖος διετέλεσε Πρέσβης στό νησί μας καί διατηρεῖ τίς καλύτερες τῶν ἐντυπώσεων γιά τήν Κύπρο. Τό ἴδιο ἔπραξε καί ὁ Πρέσβης τῆς Ἰσπανίας στήν Αἴγυπτο, ὁ ὁποῖος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος Β' μέ τούς πατέρες τῆς Μονῆς τοῦ Ἀγίου Παύλου τοῦ Θηβαίου τῶν Κοπτῶν. Στό ἄκρο δεξιὰ εἶναι ὁ Γεν. Γραμματέας τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς Γεώργιος Σάλεχ.

συναντήθηκε προηγουμένως μέ τόν κ. Μουμπάρακ καί θέλησε νά χαιρετίσει τόν Μακαριώτατο προτοῦ ἐγκαταλείψει τό χῶρο, ὅταν πληροφορήθηκε γιά τήν ἐκεῖ παρουσία του.

Ἀργά τό ἀπόγευμα τό πρόγραμμα διαλάμβανε ἐπίσκεψη στήν «Πάτμο». Τό ὄνομα τῆς ἱερῆς ἑλληνικῆς νήσου ἔδωσε ἡ Κοπτική Ἐκκλησία σέ μιά ἑκταση ἑκατόν ἑκαταρίων πολύ πλησίον τοῦ Καΐρου, ὅπου δρᾷ τό Ἰδρυμα Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἠγαπημένος. Στό μέρος αὐτό ἡ Κοπτική Ἐκκλησία ἔχει ἐνεργοποιηθεῖ, σὺν τοῖς ἄλλοις, σέ ἔργα κοινωνικῆς, μορφωτικῆς καί οικονομικῆς ἀνάπτυξης. Βοηθοῦνται κατ' ἐξοχήν οἱ ἄποροι, οἱ ἄνερ-

γοι καί οἱ περιθωριοποιημένοι, ὥστε νά διδαχθοῦν κάποιο ἐπάγγελμα πού θά τούς βοηθήσει νά ἐπιβιώσουν. Βοηθοῦνται, ἐπίσης, ἡλικιωμένα ἄτομα, καθὼς καί ἄτομα μέ φυσικά ἢ διανοητικά μειονεκτήματα. Στήν «Πάτμο» εἶναι ὑπό ἀνέγερση νοσηλευτική σχολή, νοσοκομεῖο, ἐνῶ λειτουργεῖ ἤδη Σχολεῖο Δημοτικῆς καί Μέσης Ἐκπαίδευσης, συμβλημένο μέ παρόμοιο ἀμερικανικό σχολεῖο, καθὼς καί Ἐκδοτικός Οἶκος γιά ἔκδοση βιβλίων καί ἄλλων κειμένων πού ἀπαιτεῖ τό ἔργο τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας.

Ἐδῶ ἐδρεύει, ἐπίσης, ὁ ραδιοτηλεοπτικός σταθμός τῆς Ἐκκλησίας, πού φέρει τό ἑλληνικό ὄνομα Aghary (= Ἀγάπη), ὁ ὁποῖος καλύπτει δορυφορικά τίς Ἡνωμένες Πολιτεῖς, τόν Καναδά καί τήν Αὐστραλία. Τό προσωπικό τῆς Ἀγάπης κινηματογράφησε βῆμα πρὸς βῆμα ὅλες τίς συναντήσεις καί τά προσκυνήματα τοῦ Μακαριωτάτου.

Στό χῶρο τῆς Πάτμου δέν ἦταν δυνατό νά ἀπουσιάζουν οἱ ἐκκλησίες. Ἡ πρώτη πού ὀλοκληρώθηκε εἶναι ἀφιερωμένη στόν Ἅγιο Ἰωάννη Θεολόγο, ἡ, ὅπως τόν ὀνομάζουν, Ἅγιο Ἰωάννη τόν Ἠγαπημένο, μιά δεύτερη εἶναι ἀφιερωμένη στήν Ἀποκάλυψη, μιά τρίτη σέ σχῆμα καραβιοῦ εἶναι ἀφιερωμένη στόν Ἅγιο Φιλοπάτορα καί μιά ἀκόμη στόν Ἅγιο Μερκούριο.

Γιά νά ὀλοκληρωθεῖ τό γιγάντιο αὐτό ἔργο τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας θά χρειαστεῖ ἄλλη μιά δεκαπενταετία περίπου, ἴσως καί περισσότερο. Ὄταν, ὅμως, ὀλοκληρωθεῖ, θά ἀποτελέσει πρότυπο χριστιανικῆς φιλαλληλίας, ἔργοις καί ὄχι λόγοις. Τό συγκινητικό γιά μᾶς τούς Ἑλλήνες εἶναι ἡ χρήση ἑλληνικῶν ὀνομάτων παντοῦ, ἐνῶ χρησιμοποιοῦν γιά τή γραφή τῆς κοπτικῆς γλώσσας τό ἑλληνικό ἀλφάβητο, στό ὁποῖο προσθέτουν ἄλλους ὀκτώ χαρακτήρες γιά νά τήν ἀποδίδουν καλύτερα.

Στό τέλος τῆς ἐπίσκεψης ὁ Ἐπίσκοπος τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας κ. Botros (= Πέτρος), ὁ ὁποῖος προΐσταται τοῦ ραδιοτηλεοπτικοῦ σταθμοῦ «Ἀγάπη» καί συνόδευε συνεχῶς τήν κυπριακή ἀποστολή, παρέθεσε δεῖπνο στό χῶρο τῆς Πάτμου.

Στίς 27 Ἰουλίου, ἑορτή τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος καί Ἰαματικοῦ Παντελεήμονος, πραγματοποιήθηκε στόν Πατριαρχι-

κό ναό τοῦ Ἁγίου Νικολάου Καίρου συλλεΐτουργο, στό ὁποῖο πῆραν μέρος ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας Θεόδωρος, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου Χρυσόστομος, ὁ Μητροπολίτης Πάφου Γεώργιος, ὁ Μητροπολίτης Πηλουσίου Καλλίνικος, ὁ Μητροπολίτης Ἑρμουπόλεως Νικόλαος καί οἱ Ἐπίσκοποι Μαρεώτιδος Γαβριήλ, Νιτρίας Νικόδημος καί Νειλουπόλεως Γεννάδιος.

Προσφωνώντας τόν Μακαριώτατο, κατά τή διάρκεια τοῦ Συλλειτούργου, ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας, ἀφοῦ ἐξέφρασε τή χαρά του γιά τήν ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου καί τῆς συνοδείας του, ἀνεφέρθη στούς ἰσχυροῦς δεσμούς πού συνδέουν τίς δύο Ἐκκλησίες ἀπό τόν καιρό τῆς ἰδρύσεώς τους μέχρι σήμερα. Ἔκαμε λόγο γιά τόν Κύπριο προκάτοχό του, τόν Πατριάρχη Πέτρο Ζ', καί τούς Κυπρίους Ἱεράρχες πού στελεχώνουν τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καί εὐχαρίστησε γιά τήν ποικίλη βοήθεια πού προσφέρει ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου στό ἱεραποστολικό ἔργο τοῦ Πατριαρχείου. Στό τέλος τίμησε τόν Μακαριώτατο μέ τόν μεγαλόσταυρο τοῦ Ἀποστόλου Μάρκου, πού ἀποτελεῖ τήν ὑψίστη τιμητική διάκριση τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Μακαριώτατος ἀπάντησε ὡς ἑξῆς:

«Μακαριώτατε Πάπα καί Πατριάρχα Ἀλεξανδρείας καί πάσης Ἀφρικῆς κ. Θεόδωρε,

Ἀφοῦ προσφέραμε τήν «ἐν πνεύματι καί ἀληθείᾳ» λατρεία πρὸς τόν ἐν Τριάδι προσκυνούμενον Θεόν ἡμῶν, κι ἀφοῦ διά τῆς συμμετοχῆς μας εἰς τό κοινόν ποτήριον τῆς ζωῆς γίναμε «σύσσωμοι» καί «σύνναιμοι» μέ τόν Χριστόν, ἐκφράζουμε καί ἐπίσημα τίς ὀλοκάρδιες εὐχαριστίες μας τόσο γιά τούς θερμούς λόγους τῆς ἀγάπης σας ὅσο καί γιά τήν φιλόφρονα πρόσκλησή σας γιά τήν πνευματική αὐτή πανδαισία.

Μέ τό σημερινό συλλεΐτουργό μας διακηρύξαμε ἔμπρακτα τήν ἐνότητα ὅλων τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ἀνεξάρτητα ἀπό φυλή καί γλῶσσα, γένος καί χρῶμα. Στό ὄνομα τοῦ Χριστοῦ καταργεῖται, πράγματι, κάθε εἶδος διαχωρισμοῦ καί στήν κοινήν τράπεζαν τοῦ Σώματος καί στό κοινόν ποτήριον τοῦ Αἵματός Του γινόμαστε ὅλοι ἀδελφοί, συνοδοιπόροι καί συναγωνιστές πρὸς τήν τελείωση καί σωτηρία.

Εἶναι γεγονός πὼς δέν σκοπεύαμε, Μακαριώτατε, νά ἐκτελέσουμε αὐτὴ τὴ στιγμή τὴν εἰρηνικὴ μας ἐπίσκεψη στό παλαιό-φατο Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας. Κατὰ τὴν τάξιν, θά ἀρχίζαμε τίς ἐπισκέψεις μας ἀπὸ τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο, τὸ φέρον τὰ πρεσβεῖα τιμῆς στήν Ὁρθοδοξία καί ὕστερα θά ἀκολουθοῦσε καί ἡ ἐδῶ ἐπίσκεψή μας. Ἡ ἀναβολὴ τῆς ἐπισκέψεώς μας, ὅμως, στήν Κωνσταντινούπολη καί ἡ ἀδελφικὴ πρόσκλησή σας, ἐνῶ ἐπισκεπτόμασταν τὴν Αἴγυπτο γιά ἄλλους λόγους, πού ἀφοροῦν κυρίως τὸ ἐθνικὸ μας θέμα, οἰκονόμησαν τὰ πράγματα κατὰ τέτοιο τρόπο ὥστε νά ἐκτελέσουμε τὴν πρώτη μας εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη στήν Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας, τὸ δευτερόθρονο στήν Ὁρθοδοξία Πατριαρχεῖο. Ἴσως τὸ γεγονός αὐτό νά ἔχει καί κάποιο συμβολισμό: Ἐπισκεπτόμαστε πρῶτα τὴν Ἐκκλησίᾳ πού ἱδρυσε ὁ Ἀπόστολος καί Εὐγγελιστῆς Μᾶρκος, ὁ ἀνεψιὸς τοῦ Βαρνάβα, τοῦ ἱδρυτοῦ τῆς δικῆς μας Ἐκκλησίας.

Στό πρόσωπό σας, Μακαριώτατε, χαιρετίζουμε ὅλη τὴν Ἱεραρχία τοῦ παλαιόφατου θρόνου σας καί ὅλο τὸν κλῆρο καί τὸν λαό σας. Τιμοῦμε τὴ δισχιλιετὴ ἱστορία τοῦ εὐκλεοῦς Πατριαρχείου σας καί ὑποκλινόμαστε εὐλαβικά μπροστά στίς ἀνεπανάληπτες μορφές τῶν ἁγίων προκατόχων σας, ἀλλὰ καί στή χορεία τῶν ἱσαγγέλων ἀσκητῶν πού ἐκαλλιέργησαν πνευματικά τὴν Αἰγυπτιακὴ ἔρημο καί τὴν ἑκάμαν «νά ἀνθήσει ὡς κρίνον».

Καμμιά ἄλλη, ἴσως, Ἐκκλησίᾳ δέν ἔχει νά παρουσιάσει τόσες μεγάλες μορφές ἐκκλησιαστικῶν πατέρων καί διδασκάλων καί τόσο πλῆθος ἁγίων, ὅσο ἡ Ἐκκλησίᾳ τῶν Ἀλεξανδρέων. Ἀστέρες πολὺφωτοι ἀνεδείχθησαν οἱ ἐν ἁγίοις προκατόχοί σας Μ. Ἀθανάσιος καί Κύριλλος, καθὼς καί ὁ Κύπριος τὴν καταγωγὴ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Ἐλεήμων. Ἀλλὰ καί οἱ νεώτερες μορφές τοῦ Μελετίου Πηγᾶ καί τοῦ Κυρίλλου τοῦ Λουκάρεως δέν ἐτίμησαν λιγότερο τὸν Πατριαρχικὸ Θρόνο τῶν Ἀλεξανδρέων.

Ἐπισκεπτόμενοι τὴν ἱστορικὴν Ἐκκλησίᾳ σας, Μακαριώτατε, δέν μπορούμε νά μὴ θυμηθοῦμε καί τὴν πολυάριθμη στρατιά τῶν «ἐν ἀσκήσει λαμπάντων», οἱ ὅποιοι «τὴν ἔρημον ἐπόλισαν» καί «τῆς ἐρήμου τὸ ἄγονον ἐκαλλιέργησαν». Οἱ καθηγητές τῆς ἐρήμου, ὁ Μέγας Ἀντώνιος, ὁ Παφνούτιος, ὁ Παχώμιος, ὁ Μα-

κάριος ὁ Αἰγύπτιος, ὁ Μακάριος ὁ Ἀλεξανδρεύς, ὁ Ἰωάννης ὁ Κολωβός καί τόσοι ἄλλοι, ἑξακολουθοῦν καί σήμερα νά εἶναι φάροι ζωῆς καί πρότυπα πρὸς μίμηση τῶν ποθούντων τὸν μονήρη βίον.

Κι ἀκόμα οἱ μεγάλες μορφές τοῦ Κλήμεντος καί τοῦ Ὠριγένη κι ἡ περίφημη Κατηχητική Σχολή τῆς Ἀλεξανδρείας δίνουν στό θρόνο σας, Μακαριώτατε, αἶγλην οὐ τήν τυχοῦσαν.

Προσκυνητές εὐλαβικοὶ τῶν ἁγίων καί ἐκτιμητές ὅλων τῶν ἄλλων μεγάλων μορφῶν τῆς Ἀλεξανδρινῆς Ἐκκλησίας γινόμαστε σήμερα.

Ἀλλά κι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, παρὰ τό μικρό μέγεθος της, δέν ὑπελείφθη σέ ἀγιότητα. Τό κήρυγμα τῶν Ἀποστόλων Παύλου καί Βαρνάβα, πού μαζί μέ τόν Εὐαγγελιστή Μᾶρκο τήν ἐπεσκέφθησαν ἤδη ἀπό τό 45 μ.Χ., ἔδωσε γρήγορα καρπούς. Μεταφέρουμε σήμερα κι ἐμεῖς πρὸς ὅλο τό εὐσεβές πλήρωμά σας τίς εὐλογίες τῶν ἁγίων μας: Τοῦ Ἀποστόλου Βαρνάβα, τοῦ Ἁγίου Σπυρίδωνος, τοῦ Ἁγίου Ἐπιφανίου, τοῦ Ἁγίου Νεοφύτου, τοῦ Ἁγίου Παναρέτου κι ἄλλων πολλῶν. Ἡ αὔρα τῆς ἀγιότητος πού ἀναδίδεται ἀπό τή γῆ μας, πού καί γι' αὐτό ἡ νῆσος μας ὀνομάστηκε Ἀγία, εἴμαστε σίγουροι, ὅτι φτάνει μέχρις ἐδῶ. Καί θά'ναι πολλοί - εἴμαστε σίγουροι γι' αὐτό - πού ἔχουν ἐπισκεφθεῖ τά προσκυνήματά μας, τόν Κύκκο, τόν Μαχαιρᾶ, τόν Ἅγιο Λάζαρο, καθώς καί τούς τόπους θυσίας τῶν ἡρώων μας.

Ἡ ἀδελφοσύνη καί ὁ σύνδεσμος τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας ξεκινοῦν ἀπό πολύ νωρίς, ἀπό τήν κατά κόσμο συγγένεια τῶν ἱδρυτῶν τους. Ἀναπτύχθηκαν καί διατηρήθηκαν οἱ σχέσεις αὐτές μέσα στοὺς αἰῶνες, λόγω καί τῆς γεωγραφικῆς ἐγγύτητος τῶν χωρῶν μας, ἀλλά καί τῆς κοινῆς μας γλώσσας καί τῆς κοινῆς μας καταγωγῆς.

Στίς μέρες μας αὐτές οἱ σχέσεις συσφίχθηκαν περισσότερο μέ τήν ἄνοδο στόν πατριαρχικό θρόνο τῆς Ἀλεξανδρείας ἑνός Κυπρίου, τοῦ ἄμεσου προκατόχου σας, καθώς καί τήν ὑπαρξη πολλῶν Κυπρίων Μητροπολιτῶν καί Ἐπισκόπων στοὺς θρόνους τῆς ἁμεσης δικαιοδοσίας σας. Ἀπό τήν ἄλλη, κληρικοὶ τοῦ κλίματος τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἐκόσμησαν τούς

Μητροπολιτικούς Θρόνους τῆς Κύπρου, ὅπως ὁ ἀείμνηστος Ἰάκωβος Ἀντζουλᾶτος, Μητροπολίτης Πάφου. Κι ἐπὶ πλέον, ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐθνάρχης Μακάριος ὁ Γ' μέ τῇ βάπτιση χιλιάδων ἰθαγενῶν στὴν Κένυα καὶ τὴν ἱδρυση τῆς ἐκεῖ Ἱερατικῆς Σχολῆς, πού φέρει τὸ ὄνομά του, συνέδεσε ἀδιάρρηκτα τίς δύο Ἐκκλησίες μας. Γιά ὅλα αὐτά νιώθουμε ἰδιαίτερη χαρά. Κι εἴμαστε σίγουροι, ὅτι τὸ ἴδιο νιώθετε κι ἐσεῖς. Τό ἀντιλαμβάνομαστε ἀπὸ τὴ θερμότητα τῶν αἰσθημάτων, μέ τὰ ὁποῖα μᾶς ὑποδεχθήκατε σήμερα.

Παρά τὸν εὐφρόσυνο χαρακτῆρα τῆς σημερινῆς μεγάλης γιορτῆς τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος, καὶ τὸ πασχάλιο κλίμα πού δημιουργεῖ ἡ τέλεση τῆς Θείας Λειτουργίας, δέν μπορούμε καὶ νὰ μὴ μνησθοῦμε τῶν δυσκολιῶν πού ἀντιμετωπίζουμε αὐτὴ τῇ στιγμῇ. Γνωρίζουμε, ὅτι ἡ μεγαλύτερη δυσκολία πού ἀντιμετωπίζει σήμερα τὸ Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας εἶναι ἡ ἐλάττωσι τοῦ ἐλληνικοῦ πληθυσμοῦ σ' ὅλες τίς χῶρες τῆς δικαιοδοσίας του καὶ ἰδιαίτερα στὴν χώρα ὅπου βρίσκεται ἡ ἔνδοξη καθέδρα σας, Μακαριώτατε. Παρόλο πού διαγράφονται νέες προοπτικές, μέ τὴν ἱεραποστολικὴ δράση πρὸς τὸ ἰθαγενὲς στοιχεῖο, ἐν τούτοις στὴν ἐξεύρεση στελεχῶν ἀπὸ τὸ στοιχεῖο αὐτὸ στὸ ἄμεσο μέλλον θὰ παρουσιαστοῦν, ὅπωςδῆποτε, δυσκολίες.

Μεγαλύτερες εἶναι οἱ δυσκολίες πού ἀντιμετωπίζει ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία καὶ ὁ λαὸς τῆς σήμερα. Ἡ Κύπρος βρίσκεται σήμερα στὴν πιὸ δύσκολη θέση τῆς ἱστορίας τῆς.

Ἡ Τουρκία, πού ἀπὸ τὸ 1974 μᾶς ἐπετέθη βάρβαρα καὶ κατέκτησε μέ τὴ βία τὸ 37% τοῦ πατρίου ἐδάφους μας, προχωρεῖ, ὑπὸ τὴν ἀνοχή ὅλης τῆς πολιτισμένης ἀνθρωπότητας στὴν ἐφαρμογὴ τῶν ἀνοσίων σχεδίων τῆς πού εἶναι πρῶτα ἡ προσάρτηση τῶν κατεχομένων κι ὕστερα ὁλόκληρης τῆς Κύπρου. Ἐφάρμοσε, λόγω τῆς κατὰ πολὺ ὑπέρτερης δύναμης πού διαθέτει, ἓνα σχέδιο ἐθνικοῦ ξεκαθαρίσματος. Ἐδιώξε ὅλους τοὺς Ὀρθοδόξους Χριστιανούς ἀπὸ τίς ἐστίες τους καὶ ἔφερε καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ φέρνει ἐποίκους ἀπὸ τὴν Ἀνατολή, ἀλλοιώνοντας ἔτσι τὸ δημογραφικὸ χαρακτῆρα ὁλόκληρης τῆς Κύπρου. Στὰ κατεχόμενα, πέραν τῶν 500 Ὀρθοδόξων ναῶν, βρίσκονται σὲ ἄθλια κατάσταση. Μερικοὶ κατεδαφίστηκαν, ἄλλοι

μετατράπηκαν σέ μουσουλμανικά τεμένη, ἄλλοι σέ οἴκους διασκέδασης, στρατόπεδα, ἀκόμα καί σέ στάβλους ζώων. Οἱ εἰκό-
νες καί τὰ ἱερά σκεύη μας ἐσυλήθησαν. Πωλοῦνται ὡς ἐμπο-
ρεύματα στίς ἀγορές τῆς Εὐρώπης καί τῆς Ἀμερικῆς. Ζητή-
σαμε ὡς Ἐκκλησία τό αὐτονόητο, μακράν κάθε πολιτικῆς, ἥ νο-
μικῆς διεκδίκησης: Νά μᾶς ἐπιτραπεῖ νά ἐπιδιορθώσουμε, μέ δι-
κά μας χρήματα, τούς ναούς μας, οἱ ὅποιοι νά ἀποδοθοῦν στή
λατρεία τοῦ Θεοῦ. Καί μόνον ἡ φυσική φθορά τῶν 33 χρόνων
κατοχῆς εἶναι ἀρκετή γιά νά θέτει σέ κίνδυνο τήν ἐξακολούθη-
ση τῆς ὕπαρξής τους. Κι ὁμως μέχρι σήμερα δέν ἔχουμε θετική
ἀπάντηση.

Μακαριώτατε,

Ζητοῦμε τή βοήθειά σας. Τόσο τίς θεοπειθεῖς προσευχές
σας, ὅσο καί τήν ἐπιρροή σας στά ὁποιαδήποτε κέντρα λήψης
ἀποφάσεων γιά τό πρόβλημά σας. Δέν ἀμφιβάλλουμε, ὅτι θά
κάμετε, ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ὅ,τι μπορεῖτε. Μᾶς τό βεβαιώνει κι
ὁ Ἀπ. Παῦλος, πού μᾶς λέει, πῶς, ὅταν πάσχει ἓνα μέλος, μιὰ
τοπική Ἐκκλησία, τότε «συμπάσχει πάντα τὰ μέλη». Μᾶς τό
βεβαιώνει, ὁμως, καί ἡ κοινὴ μας καταγωγή. Γι' αὐτό καί σᾶς
εὐχαριστοῦμε ἐκ τῶν προτέρων.

Πέραν ἀπό τὰ εἰδικὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας μας, κα-
λούμαστε, ὡς πνευματικοὶ ἡγέτες νά ἐκφέρουμε γνώμη καί νά
δώσουμε τή μαρτυρία τοῦ Εὐαγγελίου καί στά γενικότερα
προβλήματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου. Στήν Ἀφρικανική
ἡπειρο, στὸν χῶρο τῆς δικαιοδοσίας σας, Μακαριώτατε, εἶναι
ἔκδηλα σήμερα τὰ χαρακτηριστικά τῆς ἀνισότητος στήν κα-
τανομή τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν καί τῆς ἐκμετάλλευσης ἀνθρώπου
ἀπὸ ἄνθρωπο. Ἀποτελέσματα αὐτῶν, ἡ παρατηρούμενη, στὸν
21ο αἰῶνα, μάστιγα τῆς πείνας, οἱ ἀσθένειες πού θερίζουν ἀνε-
λέητα ἀνθρώπους, «ὑπὲρ ὧν ὁ Χριστὸς ἀπέθανεν», οἱ ἐμφύλιες
διαμάχες, τὰ ποικίλα κατάλοιπα τοῦ ἱμπεριαλισμοῦ. Ὅφείλου-
με νά ἀπευθυνθοῦμε καί πρὸς τούς ἰσχυροὺς τῆς γῆς καί νά
τούς ὑπενθυμίσουμε, ὅτι «σάρκα περικείμεθα καί βασιλεῖς καί
ιδιώται, καί τῆς αὐτῆς κοινωνοῦμε φύσεως». Κι ὅτι ἔχουν ὑπο-
χρέωση, ὡς κατασταθέντες ὑπὸ τοῦ Θεοῦ (καί δέν ὑπάρχει
ἐξουσία πού νά μὴ ἀντλεῖται ἀπὸ τὸν Θεό), νά ὑπηρετήσουν
τούς ἀνθρώπους καί νά προωθήσουν τήν ἰσότητα, ἀνεξάρτη-

τα από φυλή, φύλο, χρώμα, γλώσσα ἢ θρησκεία. Ὅφείλουμε νά στραφοῦμε καί πρὸς τὸν ἀπλό λαό καί νά στρέψουμε τὴν προσοχή τους στὰ πνευματικά καί στὶς μόνιμες ἀξίες. Ὅχι στὰ εὐτελῆ καί τὰ ρέοντα. Νά τοὺς διευρύνουμε, ὅπως ἔχουμε χρέος, τοὺς πνευματικούς ὀρίζοντες. Κι ἀκόμα, νά συμβάλουμε, ὅσο μποροῦμε, στὴν προσπάθεια τῆς καταλλαγῆς καί τῆς εἰρήνης μεταξύ τῶν λαῶν.

Μέ τέτοια αἰσθήματα εὐθύνης, ἀλλά καί ἐκτίμησης πρὸς ἐσᾶς καί τό ποιμνιό σας, ἦλθαμε σήμερα κοντά σας, Μακαριώτατε. Εὐχόμεστε ὁ Θεός νά χαρίζει σ' ἐσᾶς ὑγεία καί ἀκμή δυνάμεων, στήν δέ Ἐκκλησία τῆς Ἀλεξανδρείας εὐστάθεια καί κάθε εὐλογία, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς ὅλης Ὁρθοδοξίας».

Μετά τό πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας ἀκολούθησε ξενάγηση στό Πατριαρχικό Μέγαρο, πού ἀνακαινίστηκε πρόσφατα μέ δαπάνες τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων. Ἐγινε ἐπίσκεψη καί στό ἀνακαινισθέν κατάλυμα τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου, πού βρίσκεται μέσα στό Πατριαρχεῖο.

Τό μεσημέρι ὁ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας παρέθεσε σέ ἐστιατόριο τοῦ Καίρου ἀποχαιρετιστήριο γεῦμα πρὸς τιμὴ τοῦ Μακαριωτάτου καί τῆς Συνοδείας του. Μιλώντας κατὰ τό γεῦμα ὁ Πατριάρχης Θεόδωρος ἀνεφέρθη καί πάλιν στοὺς ἰσχυροὺς δεσμούς πού συνδέουν τίς δύο Ἀποστολικές Ἐκκλησίες καί εἶπε πῶς καθημερινὰ σκέφτεται τὸν δοκιμαζόμενο Κυπριακό λαό, γιὰ τὸν ὁποῖο συνεχῶς προσεύχεται. Ἀνεφέρθη, ἐπίσης, στήν ποικιλότητα στηρίξη καί βοήθεια, πού προσφέρουν στό Πατριαρχεῖο οἱ Κύπριοι, πού βρίσκονται σ' ὅλες τίς χῶρες τῆς Ἀφρικῆς καί ὅχι μόνο στήν Αἴγυπτο. Εὐχήθηκε, τέλος, στὸν Μακαριώτατο καλὸ ταξίδι κατὰ τὴν ἐπιστροφή του στήν Κύπρο.

Ἡ ἀπάντηση τοῦ Μακαριωτάτου ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Τοῦ «ἄρτου τοῦ ζωτικοῦ» καί τοῦ «καινοῦ τῆς ἀμπέλου γεννήματος, τῆς θείας εὐφροσύνης» κοινωνήσαντες κατὰ τὴν ἱερὰ συλλειτουργία μας πρὶν ἀπὸ λίγο, Μακαριώτατε, ἄλλης «ξενίας δεσποτικῆς», ὑλικῆς αὐτὴ τὴ φορά συμμετέχουμε. Εὐχαριστοῦμε, καί γι' αὐτό, τὸν δοτῆρα παντός ἀγαθοῦ Κύριον, ἀλλά κι ἐσᾶς, Μακαριώτατε, καί σύμπασα τὴν Ἱεραρχία

καί τόν πιστό λαό σας.

Ἡ Αἴγυπτος δέν μᾶς εἶναι ἄγνωστη, Μακαριώτατε. Λόγω τῆς γεωγραφικῆς ἐγγύτητος τῆς Κύπρου πρὸς αὐτήν καί τῶν πάντοτε ἀγαστῶν σχέσεων τῆς κυβέρνησης καί τοῦ λαοῦ τῆς Αἰγύπτου πρὸς τόν Κυπριακό λαό, πολλές φορές ἐπισκεφθήκαμε τή χώρα σας. Κάθε φορά, ὅμως, μᾶς συγκινεῖ ἰδιαίτερα. Ξυπνᾷ μέσα μας ἀναμνήσεις ἀπό τό Χριστιανικό καί τό Ἑλληνικό μας παρελθόν. Βιώνουμε τίς ἱστορίες τῶν Γεροντικῶν πού συνέβησαν λίγο πιό πέρα. Ζοῦμε τίς προεργασίες καί τήν προετοιμασία τῆς ἐν Χριστῷ σωτηρίας πού ἐγίνε διὰ τοῦ Μωϋσέως καί τῆς δουλείας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ στοὺς χώρους τούτους. Ἀναμιμνησκόμεθα τῆς ἀνθησης τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ὁποία παρατηρήθηκε τόν 19ο καί τό πρῶτο ἡμισυ τοῦ 20οῦ αἰῶνος, τήν ὁποία μαρτυροῦν οἱ τόσοι ναοί καί τά οἰκοδομήματα σας.

Σήμερα, ὅμως, πού ἐκτελοῦμε τήν πρώτη ἐπίσημη ἐπίσκεψή μας, μετὰ τήν θεία συγκαταβάσει, ἄνοδό μας στὸν Ἀρχιεπισκοπικό Θρόνο τῆς Κύπρου, κατακλυζόμαστε κι ἀπὸ τά αἰσθήματα τῆς ἀγάπης καί τῆς περιποίησής σας. Σᾶς εἴμαστε, ἅγιε ἀδελφέ, τόσο ἐμεῖς, ὅσο καί οἱ συνοδοί μας, πραγματικά εὐγνώμονες.

Μακαριώτατε,

Τὴν ἐπίσημη αὐτὴ στιγμή πού ἡ ἀγάπη σας μᾶς παραθέτει τό πλούσιο αὐτό γεῦμα, θά θέλαμε καί πάλι νά ἀναφερθοῦμε στὰ κύρια χαρακτηριστικά τοῦ τόπου καί τῆς Ἐκκλησίας μας καί νά ὑπογραμμίσουμε καί πάλιν τίς διαχρονικά ἀγαθές σχέσεις τῶν Ἐκκλησιῶν μας.

Ἡ νῆσός μας ἔχει τό εὐλογημένο προνόμιο νά ἀναφέρεται πολλάκις στὴν Ἁγία Γραφή. Καί στὴν Παλαιά Διαθήκη, ὡς γειτνιάζουσα πρὸς τὴν Ἁγία Γῆ, καί στὴν Καινή, ὡς χώρος πρῶϊμου κηρύγματος τοῦ Εὐαγγελίου. Ἦδη ἀπὸ τό λιθοβολισμό τοῦ Στεφάνου, οἱ πρῶτοι πιστοὶ «διασπαρέντες... διῆλθον ἕως Φοινίκης καί Κύπρου καί Ἀντιοχείας...», τό δέ 45 μ.Χ. ὁ μέγας Ἀπόστολος Παῦλος μαζί μέ τόν Κύπριον τὴν καταγωγὴ Βαρνάβαν καί τόν Μᾶρκον ἔφθασαν στὴν Κύπρο καί εὐηγγελίσθησαν τόν Χριστόν ἀπὸ τῆς Σαλαμίνας, στό ἀνατολικό ἄκρο

τῆς νήσου, μέχρι τῆς Πάφου, στά δυτικά. Ἡ Ἐκκλησία μας, πού κάλυψε σύντομα ὅλη τή γῆ μας, ἔδωσε νωρίς πολλούς καρπούς πού συνιστοῦν ἀπόδειξη τῆς ἀγιότητάς της καί τῆς χάριτος τοῦ Χριστοῦ πού ἐσκήνωσε σ' αὐτήν. Οἱ ἅγιοι Ἐπιφάνιος, Σπυρίδων, Νεόφυτος καί τόσοι ἄλλοι ἅγιοι μέ παγχριστιανική φήμη προσέδωσαν στήν Κύπρο τήν προσωινμία «Ἁγία Νῆσος».

Ἡ στρατηγικῆς σημασίας γεωγραφική θέση της στό σημεῖο συνάντησης τριῶν ἡπείρων (Εὐρώπης, Ἀσίας, Ἀφρικῆς) ἔκαμε τήν Κύπρο «μῆλον τῆς ἔριδος» ἀνά τούς αἰῶνες καί προκάλεσε πολλά δεινά στό λαό της. Τά δεινά αὐτά αὐξήθηκαν ἀπό τό 1974 καί ἐξῆς, ὅταν ἡ Τουρκία ἐπετέθη κατά τῆς ἀνυπεράσπιστης μικρῆς πατρίδας μας, κατέλαβε μέ τή βία τό 37% τοῦ ἐδάφους της, φόνευσε, βίασε, λεηλάτησε, ἔδιωξε ἀπ' αὐτό τούς κατοίκους της καί τό ἐποικίζει μέ Τούρκους ἀπό τήν Ἀνατολία. Οἱ ναοί μας καταστράφηκαν, βεβηλώθηκαν, ἄλλοι ἔγιναν στάβλοι ζώων, ἄλλοι κέντρα διασκέδασης κι ἄλλοι παραδόθηκαν στήν φθορά τοῦ χρόνου.

Εἶναι γεγονός πώς σ' ὅλες αὐτές τίς περιπέτειες τῆς ἱστορίας βρίσκαμε πάντοτε συμπαράσταση καί βοήθεια τόσο ἀπό τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας, ὅσο καί ἀπό τόν Αἰγυπτιακό λαό καί τίς ἐκάστοτε κυβερνήσεις του. Ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος Γ' συνδεόταν μέ προσωπική φιλία μέ τόν ἀείμνηστο Πρόεδρο Νάσσερ, μέ τόν ὁποῖο ὑπῆρξαν συνιδρυτές τοῦ Κινήματος τῶν Ἀδεσμεύτων, κι εἶχε ἐπισκεφθεῖ πολλές φορές τήν Αἴγυπτο. Ἡ βοήθεια τόσον ἀπό τόν Πρόεδρο Νάσσερ ὅσο καί ἀπό τόν Πρόεδρο Σαντάτ καί τόν σημερινό Πρόεδρο Μουμπάρακ ἦταν καί εἶναι σημαντική καί πολύτιμη. Χωρίς αὐτή, ἴσως, νά μή ὑφιστάμεθα ὡς κράτος σήμερα. Θεωροῦμε τήν ὥρα κατάλληλη γιά νά ἐκφράσουμε καί πάλιν τίς θερμές εὐχαριστίες μας γιά τήν ὡς ἄνω βοήθεια.

Οἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας δέν ὑπῆρξαν ἀγαθές μόνο ἐξαιτίας τῆς βοήθειας πού μᾶς πρόσφερε τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας καί ὁ λαός τῆς Αἰγύπτου, ἀλλά καί ὅλες σχεδόν οἱ Ἀφρικανικές χῶρες στή διάρκεια τῶν ἐθνικῶν περιπετειῶν τῆς Κύπρου. Ἀναγνωρίζουμε τή συμβολή τῶν «στύλων» τῆς Ὁρθοδοξίας Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας Ἀθανασίου, Κυρίλλου

καί Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος, καθὼς καί τῶν μεγάλων Θεολόγων Κλήμη καί Ὠριγένους καί τῆς Ἀλεξανδρινῆς Κατηχητικῆς Σχολῆς γενικότερα, καί τῶν νεοτέρων Κυρίλλου Λουκάρεως καί Μελετίου Πηγαῖ στήν ὅλη Ὁρθοδοξία. Κι ὡς Αὐτοκέφαλος Ἐκκλησία τῆς Κύπρου ὀφείλουμε χάριτες σ' αὐτούς.

Οἱ σχέσεις τῶν δύο Ἐκκλησιῶν μας διατηρήθηκαν στενές καί ἐγκάρδιες μέχρι σήμερα, ὅπως ἔχουμε πεῖ καί στό πρωῒνό συλλειτουργό μας. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου, συνεχίζουσα τήν προσπάθεια τοῦ Ἐθνάρχου Μακαρίου Γ', ἐνισχύει καί σήμερα τήν ἱεραποστολική δράση τοῦ Πατριαρχείου καί σέ ἄψυχο, ἀλλά καί σέ ἔμψυχο ὕλικο.

Τό πλεῖστο ἐξάλλου τῶν Ἑλλήνων τήν καταγωγή πιστῶν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας εἶναι Κύπριοι, πού διατηροῦν ἄμεσους δεσμούς καί μέ τήν Ἐκκλησία τῆς Κύπρου.

Νά, γιατί νιώθουμε πάντα συγκίνηση, ὅταν ἐπισκεπτόμαστε τήν φιλόξενη χώρα τῆς Αἰγύπτου καί τό Πατριαρχεῖο Ἀλεξανδρείας. Νιώθουμε φίλοι καί οἰκεῖοι. Νιώθουμε ἀδελφοί.

Εὐχαριστώντας σας καί πάλι, Μακαριώτατε, γιά ὅλα, καί ἀναμένοντας ἐξακολούθηση τῆς βοήθειάς σας πρός τήν χειμαζόμενη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καί τόν λαό της, ἐγείρω πρόποση ὑπέρ τῆς υἱείας τῆς Ὑμετέρας Μακαριότητος καί εὐμερείας τοῦ πιστοῦ λαοῦ σας».

Ἀπό τό ἐστιατόριο, μετά τή λήξη τοῦ γεύματος, ὁ Μακαριώτατος καί ἡ Συνοδεία του μετέβησαν στό ἀεροδρόμιο τοῦ Καίρου, ἀπ' ὅπου ἀνεχώρησαν ἐπιστρέφοντας στήν Κύπρο. Στό ἀεροδρόμιο τούς ἀποχαιρέτησαν ὁ Πατριάρχης Θεόδωρος, ὁ Κόπτης Ἐπίσκοπος Πέτρος, ἐκ μέρους τοῦ Κόπτη Πατριάρχη Shenouda, ὁ Πρέσβης τῆς Κύπρου στό Κάιρο κ. Εὐτυχίου καί ὁ Γενικός Γραμματέας τοῦ Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν Μέσης Ἀνατολῆς κ. Γεώργιος Σάλεχ. Στό ἀεροδρόμιο Λάρνακας τούς ὑπεδέχθησαν ὁ Μητροπολίτης Κιτίου, ὁ Χωρεπίσκοπος Καρπασίας καί ὁ Πρέσβης τῆς Αἰγύπτου στήν Κύπρο κ. Mohammed Abdel-Hakum.

† Ο ΠΑΦΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ